

Arnaldur Indridason

Uitare

Traducere și note de
Monica Vlad

1

Un vânt cumplit sufla peste landa Midnesheidi. Măturase toată zona de sud bătând dinspre munți, de-a lungul întinderii schimbătoare a golfului Faxaflói. Se năpustea apoi, extrem de rece, asupra landei, unde șuiera printre întinderile și ridicăturile de prundiș, așternând un strat subțire de zăpadă peste vegetația tristă și pipernicită. Expuse aerului marin și rafalelor de aer rece din nord, doar cele mai rezistente plante supraviețuiau aici, lujerele lor înălțându-se cu greu deasupra pietrelor. Vântul, un țipăt strident, pătrundea în perimetrul îngrădit care se ițea din acest peisaj sumbru, apoi se repezea în pereții solizi ai hangarului, care se afla pe cea mai înaltă porțiune de teren. Se dezlănțuia cu o forță reinnoită împotriva acestui obstacol nesupus, apoi se repezea înapoi în întunericul de dincolo.

Zgomotul vântului pătrundea în interiorul vast al hangarului din cadre de oțel. Una dintre cele mai mari structuri din Islanda, acoperind o suprafață de 17 000 de metri pătrați și fiind la fel de înalt ca o clădire de opt etaje, avea uși ce se deschideau spre est și vest și care ar fi putut lăsa să treacă prin ele aeronava cu cea mai mare anvergură

din lume. Acesta era centrul operațional al celui de-al 57-lea Escadron Interceptor de Luptă al Aviației Statelor Unite din Midnesheidi. Aici se făceau reparații la flota avioanelor-spion de cercetare și alarmare de la distanță², la avioanele de luptă F-16 și la avioanele transportoare Hercules. Scripeți uriași pentru manevrarea pieselor aeronavelor erau agățați de grinzile ce ocupau toată lungimea acoperișului.

În prezent totuși, activitatea în hangar era suspendată, în mare parte din cauza instalării unui nou sistem de stingere a incendiilor. O schelă special ranforsată ajungea până la tavanul din capătul de nord al construcției. Ca orice lucru care avea legătură cu hangarul, activitatea de-aici era herculeană, implicând montarea unei rețele de țevi de-a lungul grinzilor de oțel ale acoperișului, care se conectau la o serie de aspersoare puternice, dispuse la un interval de câțiva metri unele de altele.

Schela stătea pe roți în hangar, asemenea unei insule mobile. Era formată dintr-o serie de platforme mai mici cu o scară în mijloc care ducea sus, spre platforma principală din capăt, unde lucrau instalatorii și colegii lor. O sumedenie de țevi, șuruburi și console zăceau mormane în jurul bazei acelei structuri, împreună cu lăzi de scule și chei reglabile de toate formele și dimensiunile, proprietatea prestatorilor de servicii islandezi care instalau sistemul de aspersoare. Aproape toată construcția și activitatea de întreținere la Stația Navală Aeriană din Keflavík se afla în mâinile antreprenorilor locali.

² Puternică platformă-radar aeropurtată, destinată să detecteze avioane, nave și vehicule la mare distanță și să controleze spațiul de luptă, comandând atacuri terestre efectuate de avioane de atac la sol sau cu avioane de vânătoare. (N. red.)

Totul era liniștit, cu excepția urletului înfiorător al vântului de-afară, până în momentul în care un geamăt slab se auzi din direcția schelei. O secțiune de conducte căzu la podea și se rostogoli cu un zornăit. La scurt timp după aceea, se simți un alt suflu de aer, de data asta mai substanțial, și un bărbat izbi podeaua cu o bufnitură straniu de înfundată, de parcă un sac greu ar fi fost aruncat din tavan. Apoi totul deveni iarăși liniștit, cu excepția vaietului vântului.

2

Câteodată, petele de pe piele o mâncau atât de tare, încât ar fi vrut să și le râcăie cu unghiile până-i dădea sângele.

Era adolescentă atunci când începuseră să-i apară aceste erupții, ca o eczemă urâtă. Nu știa ce făcuse ca să merite o asemenea afecțiune care o desfigura. Doctorul spusese ceva despre o diviziune celulară accelerată la nivelul pielii, ce avea drept rezultat aceste pete roșii în relief, cu o crustă albă solzoasă ce avea tendința să se adune în jurul coatelor și antebrațelor, pe gambe și, cel mai rău, pe scalp. Primise tratament medicamentos, unguente și creme, însă acestea erau doar ocazional eficiente, ca să țină în frâu erupțiile și mâncărimile.

Apoi, de curând, doctorul ei îi povestise despre acest loc din sudul peninsulei Reykjanes. Se răspândise vestea printre pacienții care sufereau de aceeași boală sau de una asemănătoare că apa de-aici calma iritația. Era ceva legat de conținutul de siliciu. Urmând instrucțiunile doctorului, dăduse peste locul din câmpul de lavă, aproape de centrala electrică, unde apa reziduală geotermală de culoare alb-albăstruie se revărsa printre

rocile acoperite de mușchi. Îi luase ceva timp să se cațare până aici pe terenul rugos, însă, în momentul în care intră în apa catifelată și începu să-și întindă sedimentul pe piele, simți un soi de alinare a mâncărimii și chiar o stare de bine. Își întinsese un strat gros de nămol pe toată fața, pe păr și pe membre, convinsă că asta avea să-i diminueze simptomele și sigură de faptul că avea să se reîntoarcă aici.

De-atunci, vizitase laguna din când în când, de fiecare dată cu un sentiment de plăcută speranță. Cum nu existau cabine ca să-și schimbe hainele, și le lăsa pe o grămadă de mușchi și era întotdeauna în gardă, deoarece nu dorea să fie văzută. Purta un costum de baie pe sub haine și își aducea un prosop mare, să se șteargă când ieșea din apă.

În ziua în care dăduse peste cadavru, se scufundase cu tot corpul în apa mătăsoasă, lăsând-o să o învăluie în căldură și confort, și-și aplicase nămolul pe piele, sperând ca siliciul sau cum l-o mai fi numit doctorul, mineralele și algele să-și facă efectul magic. Apa era caldă și plăcută, sedimentul calmant, iar locul respectiv, aflat în mijlocul lavei, era liniștit și neobișnuit de frumos. Savura fiecare clipă, bucurându-se de acest moment de singurătate, când era doar cu gândurile ei. Se întorcea către mal în momentul în care văzu ceva ce semăna cu un pantof ce plutea pe apă. La început a fost indignată, gândindu-se că, probabil, vreun netrebnic antisocial îl aruncase în lagună, însă când se duse să-l ia, descoperi, spre oroarea ei, că încă era atașat de proprietarul său.

Camera de interogatoriu din închisoarea de arest preventiv din Sídumúli era mică și cenușie, cu scaune

incomode. Din nou frații nu cooperaseră și interogatoriile lor trăgăneau. Erlendur nici nu se așteptase la altceva. Frații, ale căror nume erau Ellert și Vignir, se aflau deja în pușcărie de mai multe zile.

Nu era prima oară când aveau probleme cu legea, pentru contrabandă cu alcool și trafic de droguri. Cu doi ani în urmă fuseseră eliberați de la Litla-Hraun, după ce ispășiseră o sentință de trei ani pentru aceleași infracțiuni, însă scurtul interval petrecut înăuntru nu făcuse mare lucru în ce privește îmbunătățirea caracterului lor. Se părea că își reluaseră activitățile de unde le lăsaseră și, de fapt, existau dovezi din belșug care să sugereze că își continuaseră treburile din interior. Interogatoriile își propuneau să aducă lumină în această privință.

Un pont venit din partea unui anonim determinase poliția să se concentreze pe activitățile lor și, drept rezultat, Vignir fusese reținut cu douăzeci și patru de kilograme de hașiș într-un depozit de cartofi, nu departe de Korpúlsstadir, la nord-est de Reykjavík. Poliția găsisese și două sute de litri de votcă americană în sticle de zece litri și mai multe cartușe de țigări. Vignir negase că ar fi cunoscut proveniența bunurilor, susținând că fusese păcălit să viziteze magazia — cineva, pe care nu dorise să-l numească, îi împrumutase cheile și îi spusese că putea face rost de-acolo de cartofi gratis.

Frații fuseseră filați timp de câteva zile, înainte ca poliția să intervină. O percheziție acasă la ei scoase la iveală o rezervă de canabis destinată vânzării. Făcuseră foarte puțin pentru a-și rafina metodele de-a lungul anilor; ultima lor arestare avusese loc în circumstanțe aproape identice. Marion, care îi considera dobitoci și găinari, se săturase până peste cap de amândoi.

— Cu ce vapor au sosit mărfurile? întrebă Marion, istovit.

Erlendur pusese deja aceeași întrebare de două ori.

— N-a fost niciun vapor, replică Vignir. Cine v-a spus asta? Ellidi? Tâmpitu' dracului!

— Și rășina a fost adusă pe mare sau a venit pe calea aerului? întrebă Erlendur.

— Nu știi cui îi aparține rahatu' ăla, zise Vignir. Nu știi despre ce vorbiți. N-am mai fost niciodată în magazia aia. M-am dus acolo doar ca să șterpelesc niște cartofi. Cine vă vinde căcatu' ăsta?

— Erau două lacăte la magazie. Tu aveai cheile de la ambele. De ce te comporti de parcă asta n-ar fi nimic?

Vignir nu răspunse.

— Ai fost prins cu izmenele în vine și te oftici din cauza asta, da' asta e, zise Marion. Înfruntă realitatea. Și mai lasă miștourile, ca să terminăm odată cu asta și să mergem acasă.

— Nu eu vă rețin aici, zise Vignir. Din partea mea, puteți să vă cărați.

— Adevărat, zise Marion, aruncându-i o privire lui Erlendur. E de-ajuns pentru astăzi?

— De ce crezi că lui Ellidi i s-a pus pata pe tine? întrebă Erlendur.

Știa că acel Ellidi la care se referea Vignir lucrase uneori pentru cei doi frați, vânzând droguri, recuperând datoriile și amenințându-i pe clienți. Era un infractor violent, cu o listă lungă de condamnări pentru ultraj.

— El a fost? întrebă Vignir.

— Nu. Nu știm cine a fost.

— Ba sigur că știți.

— Credeam că Ellidi era prietenul tău? zise Erlendur.

— E un dobitoc.

În acel moment, un alt detectiv își vârî capul pe ușă și ceru să vorbească cu Marion. Acesta îl însoți afară pe coridor.

— Ce s-a întâmplat?

— S-a găsit un cadavru, zise detectivul. În peninsula Reykjanes. Lângă Svartsengi.

3

Femeia care găsisse cadavrul avea în jur de treizeci de ani și oferi imediat informația că suferea de psoriazis. Ca să o demonstreze, le arătă porțiunile uscate de piele de pe partea superioară a unuia dintre brațe și în mod special din jurul cotului. Era pe cale să le arate și scalpul, însă Marion, care văzuse deja destul, o opri. Femeia insistă că afecțiunea ei trebuia menționată, deoarece explica de ce anume dăduse peste cadavru în acel loc greu accesibil.

— De obicei sunt singură acolo, zise ea, uitându-se la Marion, cu toate că știu că și alte persoane frecventează laguna, eu n-am văzut niciodată pe nimeni. Nu există niciul fel de amenajare sau orice altceva acolo. Însă apa este minunată. Are temperatura perfectă și scăldatul în ea te face să te simți mult mai bine.

În acel moment se afla într-o mașină de poliție, descriindu-le lui Marion și lui Erlendur cum dăduse peste cadavru. Marion se afla lângă ea pe bancheta din spate, Erlendur, la volan. În jurul lor erau alte mașini de patrulă, o ambulanță, echipa de la medicină legală și doi fotografi de presă — vestea în legătură cu descoperirea ajunsese deja pe birourile celor de la știri. Nu era niciun

fel de drum înspre acea lagună, care se formase cu trei ani înainte, după o deversare de la rețeaua de termoficare locală Sudurnes din Svartsengi. Centrala geotermală se vedea ceva mai departe, cu luminile aprinse, vizibile în seara întunecată de iarnă. Femeia se scăldase în capătul de vest al lagunei, venind prin câmpul de lavă dinspre șoseaua Grindavík. Apa era mică acolo și ea se bălăcise timp de o oră și ceva, înainte de a se hotărî să o pornească spre casă. Zilele erau scurte în această perioadă a anului; se însera și nu dorise să bâjbâie prin întuneric din nou, la fel cum pățise ultima oară, când își găsisse cu greu mașina.

— M-am ridicat și... întotdeauna m-a frapat cât de incredibil de frumos este acel loc, însă și cam înfricoșător. Aburii aceia care se înalță din apă, singură cuc acolo în acea lavă, vedeți... Deci vă puteți închipui ce șoc teribil am avut în momentul în care am văzut... Mă scăldasem ceva mai departe decât de obicei și brusc am văzut un pantof. Tocul ieșea din apă. La început am crezut că era doar un pantof — că cineva îl pierduse sau îl aruncase în baltă. Însă, când m-am dus să-l iau, era fixat și... din prostie, am tras mai tare, și apoi mi-am dat seama că era atașat de...

Femeia se cutremură. Marion, conștient de faptul că era foarte zdruncinată de descoperirea ei sinistă, o interoga blajin. Când aduseseră cadavrul până la șosea, femeia încercase să evite să se uite în acea direcție. Mai avea puțin și ceda nervos în timp ce relatea cele întâmplate. Erlendur încercă să-i adreseze câteva cuvinte de alinare.

— Te-ai descurcat extrem de bine în aceste circumstanțe dificile.

— Doamne-Dumnezeule, a fost un șoc, zise ea. Vă... vă puteți imagina ce șoc teribil am avut. De una singură, în acea băltoacă.

Cu o jumătate de oră mai devreme, Erlendur își trăsesse o pereche de cizme-pantaloni și se dusese până în locul unde se afla cadavrul, însoțit de doi membri ai echipei de legiști. Marion îi urmărise de pe mal, fumând. Din fericire, poliția din Grindavík, care ajunsese prima la fața locului, avusese bunul-simț să nu atingă nimic până la sosirea detectivilor de la Brigada Omuciderii. Tehnicienii făceau fotografii ale cadavrului în poziția în care se afla, blițurile lor iluminând împrejurimile. Un scafandru fusese chemat să cerceteze în amănunt fundul lagunei. Erlendur, care intrase până la talie în apă, se aplecă deasupra cadavrului, încercând să își dea seama cum fusese transportat până în acel loc. De îndată ce legiștii terminară ce aveau de făcut, ridicară cadavrul și îl traseră la mal, descoperind ceva ciudat în legătură cu acesta în timp ce-l cărau. Membrele păreau să prezinte fracturi multiple, cutia toracică se prăbușise peste coloana vertebrală, care era ruptă. Cadavrul atârna ca o păpușă de cârpă în brațele lor.

Era deja întuneric beznă, însă niște proiectoare, alimentate la un generator diesel, fuseseră instalate la fața locului, și în lumina lor aspră, starea jalnică în care se afla cadavrul deveni și mai evidentă. Fața îi era zdrobită și gaura din craniul sfărâmat rămăsese căscată. După haine, ghiciră că era vorba despre un bărbat. Nu avea acte de identitate în buzunare și era dificil de stabilit de cât timp zăcuse în apă. Nori de vapori fierbinți se formau încontinuu deasupra suprafeței largi a lagunei, sporind stranietața locului. Era prea întuneric, în acel moment, pentru a

derula o cercetare amănunțită în căutare de urme; acest lucru trebuia amânat până a doua zi, la prima oră.

Cadavrul a fost acoperit și cărat pe o targă peste câmpul de lavă, până la șoseaua Grindavík. De acolo urma să fie trimis la morga Spitalului Național din Reykjavík, din cartierul Barónsstígur, unde putea fi spălat de nămol și unde se putea face o autopsie.

— Și atunci ați anunțat poliția? o îndemnă Marion să vorbească, în timp ce stăteau toți trei în mașină.

Căldura era pornită și aburi de condens se formaseră pe interiorul geamurilor. Raze de lumină pătrundeau până la ei, se auzea zgomot de voci, și umbrele unor siluete se mișcau cu repeziciune.

— Am fugit pe câmpul de lavă până la mașină și am condus până la secția de poliție din Grindavík. Apoi i-am adus înapoi aici și le-am arătat locul. După care și-au făcut apariția mai multe mașini de poliție. Și apoi voi doi. Nu voi mai putea să dorm în noaptea asta. Cred că nu voi mai putea dormi o perioadă lungă de timp.

— E o chestie cât se poate de normală. Nu e deloc distractiv să treci prin așa ceva, zise Marion. Ar trebui să rogi o prietenă sau o rudă să-ți țină de urât. Să-i povestești ce s-a întâmplat.

— Deci n-ai observat pe cineva lângă lagună când ai venit ieri aici? întrebă Erlendur.

— Nu, pe nimeni. Așa cum am spus, n-am văzut nicio dată pe cineva aici.

— Și nu cunoști pe nimeni care vine să se scalde în lagună, așa, ca tine? întrebă Marion.

— Nu. Ce să i se fi întâmplat acelui bărbat? Ați văzut felul în care a fost...? Doamne, nici măcar nu îndrăznesc să mă uit.

— Da, e de înțeles, zise Marion.

— Boala asta de piele, psoriazisul — e enervantă? întrebă Erlendur.

Marion îi azvârli o privire.

— Mereu apar tot felul de medicamente noi care încearcă să-i pună capăt, zise femeia. Însă nu e plăcut. Cu toate că mâncărimea nu e partea cea mai rea. Partea cea mai rea sunt plăgile.

— Și laguna ajută?

— Cred că da. N-a fost dovedit științific, însă eu așa cred.

Ea îi zâmbi șovăitor lui Erlendur. Marion îi mai puse femeii câteva întrebări suplimentare despre descoperire, apoi o lăsară să plece. Ieșiră din mașină și femeia se grăbi să se îndepărteze. Erlendur se întoarse cu spatele la vântul ce bătea dinspre nord.

— Nu e evident de ce fața și corpul îi sunt zdrobite în halul ăsta? îl întrebă pe Marion.

— Sugerezi că a fost bătut?

— Și nu-i așa?

— Tot ce știu e că se află într-o stare de nedescris. Probabil că asta a fost și intenția. Deci tu crezi că s-a întâlnit cu cineva aici, s-au încăierat și el trebuia să dispară definitiv în lagună?

— Ceva de genu' ăsta.

— Poate că așa pare — zise Marion, care examinase cadavrul înainte de a fi luat de acolo —, însă nu sunt convins că bărbatul a murit în urma unei bătăi. Oricum, n-a fost o bătaie obișnuită.

— Ce vrei să spui?

— Am văzut cadavre zdrobite în urma unei căderi de la mare înălțime și trebuie să spun că ăsta îmi amintește de

chestia asta. Sau de un grav accident de mașină. Însă nu am fost informați de niciun astfel de accident.

— Dacă a fost o cădere, trebuie să fi fost una destul de serioasă, zise Erlendur, uitându-se împrejur, apoi în bezna de deasupra. Doar dacă nu cumva a căzut de aici, de sus. A căzut din cer.

— În lagună?

— E oare atât de absurd?

— M-aș mira, zise Marion.

— Nu ajută faptul că a stat în apă ceva vreme.

— Adevărat.

— Deci nu-i posibil să fi fost omorât în bătaie la fața locului, zise Erlendur. Dacă a fost o cădere, așa cum ai spus tu. Probabil că cineva l-a adus până aici, ca să nu fie găsit imediat. Probabil că trupul i-a fost în mod intenționat aruncat în baltă. În acest bizar nămol alb.

— Nu-i o ascunzătoare proastă, zise Marion.

— Mai ales dacă a fost scufundat cum trebuie. Nimeni nu vine pe-aici. Cu excepția acestei ciudate suferinde de psoriazis.

— Trebuia neapărat s-o interoghezi în legătură cu boala ei? Întrebă Marion, urmărind cum mașina femeii se îndepărta în viteză. Trebuie să încetezi să-ți mai bagi nasul în viețile oamenilor.

— Era supărată. Ai văzut asta. Încercam să-i mai distrag atenția.

— Ești polițist, nu popă.

— Probabil, cadavrul n-ar fi fost niciodată găsit dacă n-ar fi fost psoriazisul acelei femei, zise Erlendur. Nu găsești chestia asta... puțin cam...?

— De o stranie coincidență?

— Da.

— Sunt obișnuit cu ciudățeniile. E al dracului de frig, zise Marion, deschizând ușa mașinii.

— Și, apropo, cum se numește locul ăsta? Știi? întrebă Erlendur, cercetând centrala electrică cu vălătuci de aburi ce se înălțau spre cer și se topeau în noapte.

Răspunsul veni pe loc.

— Illahraun, zise Marion, atotcunoscătorul, urcându-se în mașină. S-a format în timpul erupției din 1226.

— Lava Rea? zise Erlendur, deschizând ușa șoferului. Asta ne mai lipsea.

— Sunt obișnuit cu ciudățeniile. E al dracului de frig, zise Marion, deschizând ușa mașinii.

— Și, apropo, cum se numește locul ăsta? Știi? întrebă Erlendur, cercetând centrala electrică cu vălătuci de aburi ce se înălțau spre cer și se topeau în noapte.

Răspunsul veni pe loc.

— Illahraun, zise Marion, atotcunoscătorul, urcându-se în mașină. S-a format în timpul erupției din 1226.

— Lava Rea? zise Erlendur, deschizând ușa șoferului. Asta ne mai lipsea.